RAADSINFORMATIEBRIEF

Datum	19 oktober 2026
Zaaknummer	Z/26/519683 /ADV/26/1315204
Onderwerp	Inzicht in harmonisatie, financiële gevolgen en vervolgproces gemeentelijke herindeling
Portefeuillehouder	L. van Riswijk / A. Boone

Aan de gemeenteraad,

Inleiding

Met deze brief geven wij invulling aan de tijdens de commissiebehandeling van het herindelingsontwerp gedane toezegging om de raad voorafgaand aan de besluitvorming nader te informeren over de financiële gevolgen van de herindeling, het proces van harmonisatie en hetgeen inwoners, ondernemers en verenigingen gedurende het verdere traject wel en niet van de herindeling zullen merken.

Kernboodschap

Met de herindeling ontstaat één nieuwe gemeente en daarmee uiteindelijk ook één stelsel van gemeentelijke belastingen en heffingen. Op dit moment hanteren de vier gemeenten verschillende tarieven, financiële uitgangspunten, administratieve werkwijzen en vormen van kostentoerekening. Daardoor kunnen de toekomstige lasten voor inwoners niet betrouwbaar worden bepaald door uitsluitend de huidige tarieven met elkaar te vergelijken of daarvan een gemiddelde te nemen.

Voordat een nieuwe belastingstructuur kan worden vastgesteld, moet eerst worden gewerkt aan één financiële huishouding voor de nieuwe gemeente. Daarbij worden verschillen in financiële

uitgangspunten, zoals activeringsgrenzen, afschrijvingstermijnen, kostentoerekening en organisatorische inrichting geharmoniseerd waarbij de omvang van de nieuwe gemeente ook wordt meegenomen.

De effecten van belastingharmonisatie voor inwoners worden in de komende fase inzichtelijk gemaakt. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar tarieven, maar ook naar de onderliggende kostenstructuur van de nieuwe gemeente. Dit bepaalt de grondslag voor de kostendekkendheid. Uiteindelijk is het vaststellen van belastingverordeningen en tarieven een bevoegdheid van de nieuwe gemeenteraad.

Het besluit dat de raden op 16 november nemen, betreft het vaststellen van het herindelingsontwerp. Het herindelingsontwerp beschrijft de uitgangspunten, ambities en richting van de nieuwe gemeente. De verdere uitwerking vindt plaats in de periode tussen het herindelingsadvies en de herindelingsdatum van 1 januari 2029.

Context

☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
☐ Collegeprogramma
☒ Motie/amendement/toezegging
☐ Anders, namelijk

Inhoudelijke boodschap

Het is van belang onderscheid te maken tussen het besluit over het herindelingsontwerp en toekomstige besluiten over de inrichting van de nieuwe gemeente. Met het vaststellen van het herindelingsontwerp worden geen belastingtarieven vastgesteld, worden geen voorzieningen gewijzigd en worden geen keuzes gemaakt over de uiteindelijke inrichting van de dienstverlening. Deze besluiten zijn voorbehouden aan de nieuwe gemeenteraad na de herindeling.

Voor inwoners verandert er daarom na vaststelling van het herindelingsontwerp niets in de dagelijkse dienstverlening van de gemeente. Ook bestaande subsidies, voorzieningen en beleidsregelingen blijven gedurende het herindelingstraject van kracht. Eventuele wijzigingen als gevolg van harmonisatie worden pas in een later stadium voorbereid en maken onderdeel uit van de besluitvorming van de nieuwe gemeenteraad.

Waarom zijn de huidige tarieven niet één-op-één vergelijkbaar?

Hoewel alle gemeenten werken binnen dezelfde landelijke financiële regelgeving, maken gemeenten verschillende keuzes in de wijze waarop investeringen, afschrijvingen, overhead en personeelskosten administratief worden verwerkt. Zo kunnen gemeenten verschillende afschrijvingstermijnen hanteren voor vergelijkbare investeringen of rente en overheadkosten op een andere wijze toerekenen. Dergelijke verschillen beïnvloeden de kostprijs van gemeentelijke taken en daarmee ook de hoogte van tarieven en heffingen.

Daarnaast verschillen de huidige organisaties van elkaar. Duiven en Westervoort voeren een belangrijk deel van hun ambtelijke werkzaamheden gezamenlijk uit binnen 1Stroom, terwijl Zevenaar en Doesburg beschikken over een eigen ambtelijke organisatie. Hierdoor verschillen ook de wijze van kostentoerekening en de opbouw van tarieven.

Van vier systemen naar één nieuwe financiële basis

Voor de nieuwe gemeente moet een uniforme financiële basis worden ontwikkeld. Daarbij wordt gewerkt aan:

- één set financiële uitgangspunten;
- één nieuwe organisatorische inrichting;
- één systematiek voor het toerekenen van kosten aan gemeentelijke taken.

Pas wanneer deze onderdelen integraal zijn uitgewerkt ontstaat een betrouwbare en vergelijkbare kostenbasis waarop toekomstige tarieven kunnen worden gebaseerd.

Niet iedere belasting werkt hetzelfde

Voor belastingen en heffingen zoals de afvalstoffenheffing, rioolheffing en diverse leges bestaat een directe relatie met de kosten van de betreffende taak (kostendekkenheid). De toekomstige tarieven zijn daarom mede afhankelijk van de nieuwe kostenstructuur en de keuzes die daarin worden gemaakt.

Voor de OZB geldt dat deze niet direct gekoppeld is aan één specifieke taak. De uiteindelijke opbrengst wordt bepaald door de gemeenteraad in samenhang met de totale financiële positie van de gemeente en de gewenste begrotingsruimte.

Wat betekent dit voor inwoners?

Het is op dit moment niet mogelijk om aan te geven of inwoners van een specifieke gemeente in de toekomst meer of minder gemeentelijke belastingen zullen betalen. Dat hangt af van:

- de geharmoniseerde financiële uitgangspunten;
- de inrichting van de nieuwe organisatie;
- de uiteindelijke kosten van gemeentelijke taken;
- bestuurlijke keuzes over de verdeling van lasten;
- het gewenste voorzieningenniveau;
- de financiële positie van de nieuwe gemeente.

Harmonisatie betekent daarbij niet automatisch dat sprake zal zijn van een gelijkstelling op basis van het hoogste, laagste of gemiddelde huidige tarief. De uiteindelijke uitkomst wordt mede bepaald door de financiële uitgangspunten (financiële verordening, artikel 212) van de nieuwe gemeente en de keuzes die de nieuwe gemeenteraad maakt.

De uiteindelijke keuzes over belastingtarieven vragen daarom om een integrale afweging tussen de lasten voor inwoners, het voorzieningenniveau en een structureel sluitende begroting. De herindelingsscan geeft aan dat er een gezonde financiële basis is bij de start van de gemeente, dit geeft de mogelijkheid om verschillende scenario's te verkennen ten aanzien van de financiële uitgangspunten en het effect op de OZB.

Het college begrijpt de behoefte aan duidelijkheid over de toekomstige gevolgen van de herindeling. Tegelijkertijd vraagt een zorgvuldige herindeling om een balans tussen het bieden van inzicht vooraf en het respecteren van de beleidsruimte van de nieuwe gemeenteraad. Om die reden worden nu de noodzakelijke voorbereidingen getroffen, terwijl definitieve keuzes worden gemaakt door het bestuur van de nieuwe gemeente.

Inzicht voor de raden
In de komende fase worden de verschillen tussen de huidige belastingstelsels verder in beeld gebracht. Daarbij worden ook de mogelijke effecten voor verschillende typen huishoudens en verschillende WOZ-waarden inzichtelijk gemaakt. Doel hiervan is de toekomstige gemeenteraad in staat te stellen om goed onderbouwde keuzes te maken over de harmonisatie van belastingen en heffingen binnen de nieuwe gemeente.

Communicatie en vervolgproces
Deze raadsinformatiebrief wordt openbaar beschikbaar gesteld en vormt onderdeel van de informatievoorziening aan de gemeenteraden over de voorbereiding van de nieuwe gemeente De Liemers. De inhoud sluit aan bij de beantwoording van recente raadsvragen over de financiële gevolgen van de herindeling en belastingharmonisatie.

Vervolgproces
Na vaststelling van het herindelingsontwerp volgen de zienswijzeprocedure, het opstellen van het herindelingsadvies en de verdere voorbereiding van de nieuwe gemeente. Daarnaast worden in de komende periode de verschillen in financiële uitgangspunten, kostentoerekening en belastingstructuren verder geïnventariseerd. Op basis daarvan worden voorstellen voorbereid voor

harmonisatie binnen de nieuwe gemeente. De huidige raden treffen daarbij de noodzakelijke voorbereidingen voor de nieuwe gemeente. De uiteindelijke besluitvorming over onder meer belastingverordeningen, harmonisatievraagstukken en de verdere inrichting van voorzieningen en dienstverlening ligt bij de gemeenteraad van de nieuwe gemeente.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen	Lucien van Riswijk
secretaris	burgemeester
Digitaal ondertekend door: Daniëlle Jansen Datum: 19-10-2026	Digitaal ondertekend door: Lucien van Riswijk Datum: 19-10-2026

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 19-10-2026 11:29 CEST
Document ID:
300d4a7b-5906-4e17-8b45-2409a7f7ce0e